

Ítróttur

FÓTBÓLTUR

Nýmótans fótþóltsgreining:

TØKNIN OG DÁTA TEKUR YVVIR Í FÓTBÓLTINUM

Er tíðin farin frá alt vitandi venjaranum, talentleitaranum, ið kann spáa um framtíðina og fótþóltsserfróðingunum í miðlunum, sum kann síggja øll mistøkini meðan tey henda?

Tróndur Arge

Tøkni, dátainnsavning og dátagreining er við at blíva ein stórir partur av altjóða fótþólti. Tøknin hevur gjørt, at tú kanst savna næstan alla tað dátú, sum tú hevur hug. Hvussu nógvur metrar hevur ein spælari runnið, hvussu nógvur avleveringar eru rættar og hvar á vøllinum rennur spælarin.

Við dátú gjøgnum fleiri ár í flest øllum framkomnum londum, ber til hjá feløgnum at granska ein spælara í klubbhúsinum – so leingi tað er internet.

Um aldarskiptið var avbjóðing in at fáa neyva tøknu til at savna inn dáta. Nú er avbjóðingin at greina dátuna. Rákið hevur leingi verið, at um tú hevur bóltin meir enn mótstøðuliðið, so vinnur tú. Hevur tú fleiri skot á mál, so hevur tú verið betri, men í fótþólti finst ongin einsamallur sannleiki.

Jú, málini telja! Men hvussu veist tú um ein spælari er góður? Hvat er ein málskjútti uttan ein uppleggjara? Og hvussu við einum miðverja? Um ein miðverji vinnur allar tvídystirnar hann er í, men liðið letur nógv mál inn. Hvat gert tú so?

Moneyball setti ferð á

Í 2003 skrivaði Michael Lewis bókina “Moneyball – Kynstri at vinna eitt órættvíst spæl”. Hon snýr seg um amerikanska baseball liðið, Oakland

Athletics, sum við væl færri pengum enn mótstøðuliðið, vinnur 20 dystir upp í slag og setur met. Liðið kemur í endaspælið við at hyggja eftir baseball upp á ein heilt nýggjan máta.

Ítróttarstjórin í felagnum, Billy Beane, finnur ein baseball greinara, sum kókar alla dátú niður til eitt tal. Síðani keypa teir spælara, sum onnur feløg ikki síggja eginleikar í.

Lykilin í øllum er Billy Beane. Sum ungur verður hann útróptur til tað heilt stóru stjórnum. Ein talentleitari fyri og ein venjari eftir halda fyri, at Billy Beane er ein framúr talent. Hann sær út sum eitt ordiligt ítróttarfólk, svingar bólttræið sum fáur, men ongin spyr unga mannin, um hann tímur at spæla baseball.

Hann blívur ongantið til nakað, men samstundis byrtist eisini ein áhugi fyri at síggja baseball úr einum nýggjum sjónarhornið. Tí hvussu kundi so nógvir talentleitarar og venjarar taka feil?

Moneyball í fótþólti

Billy Beane er siteraður fyri at siga, at Oakland Athletics bara hevði fyrimunin í eitt ár, tí hini liðini vóru skjót at spyrja hvussu hetta letur seg gera. Filmurin av sama navnið endar við at Boston Red Sox bjóðar Billy Beane starv sum ítróttarstjóra. Eigari er John Henry og Fenway Sports Group. Tað gongur heldur ikki long tíð, so fara aðrar ítróttargreinar at gera sær líknandi tankar. Ein

teirra var Damien Comolli, sum í 2010 bleiv ítróttarstjóri í Liverpool, eftir at John Henry og Fenway Sports Group keypa felagið.

Tað gongur strilti at finna eitt tal ella ein ávísan eginleika, sum ger at eitt lið vinnur. Fótþóltur er eitt livandi spæl í mun til Baseball, har hvør aktión byrjar við eini deyðbóltstøðu. Damien Comolli heldur millum annað fyri, at um tú hevur ein áleypara, sum vinnur meir enn annanhvønn luftdyst – og ein vong, sum leggur eitt høgt tal av innleggum, so er sigurin nær. Tí verða Andy Carroll og Steward Downing keyptir fyri nógar pengar úr ávikavist Newcastle og Aston Villa. Tað vísur seg skjótt, at hetta ikki er nokk til at vinna ein fótþóltsdyst. Damien Comolli bleiv stutt seinni koyrdur og hvørki Andy Carroll ella Steward Downing fingi fótin fyri seg í Liverpool.

Spanska landsliðið er í hæddini saman við serliga FC Barcelona. Tað er sokallaði “Tiki-taka” fótþólturin hjá Pep Guardiola, sum vinnur fram í altjóða fótþólti. Tíðin tá tú kundi verja teg til ein ítalska

1-0 sigur er farin. Nú skal liðið hava bóltin nógv, tí so er minni tíð og færri móguleikar hjá mótstøðuliðnum at skora.

Tølini siga, at um tú hevur bóltin meir en mótstøðuliðið, so eru sannlíkindini væl størri fyri at vinna. Eitt skifti spæla sjálvt onkur av teimum lítlu feløgnum í Premier League “tiki-taka”. Eitt nú Swansea.

Síðani kemur eitt nýtt rák. Eitt mótrák. So liðandi byrja liðini at leggja dent á umstillingar og skjótálop. Nú verður størri dentur lagdur á at fanga mótstøðuliðið í eini sárbarari støðu. Bráðliga hongur úrslitini ikki eins nógv saman við hvussu nógv liðið hevur bóltin.

Eyguni snýta

Í bókin hjá Christoph Biermann “Football Hacks – The Science and Art of a Data Revelation” fortelur hann søguna um dáta og hvussu dáta verður brúkt at lesa ein fótþóltsdyst og ein fótþóltsspælara.

Talentleitarar hava í nógv ár verið sannleikin hjá feløgnum. Eitt sindur sum tá fólk skulu vitna. Tí hvat er tað vit síggja, tá vit hyggja eftir fót-

bólti. Í bókin verður víst á dømir, har feløg millum annað ikki fortelja talentleitaranum hvørjum spælara felagið er eftir. Tí verður talentleitarin sendir til ein dyst, har hann ikki veit hvørjum hann skal leita eftir. Hetta fyri at hann ikki skal hava nakað forhold til tann spælara, sum felagið hyggur eftir. Tí hvør vil ikki verða talentleitarin, ið hevur tryggjað felagnum ein nýggjan spælara. Tað kann gera, at talentleitarin heldur meira av spælaranum enn gott er.

Víst verður eisini á, at støðan hjá talentleitaranum á degnum kann gera mun. Hevur hann sovið illa, er tað kalt ella hann er illa fyri, so kann tað ávirka hvat hann heldur um ein spælara.

Í bókin hjá Rasmusi Ankersen “Guldminerne” verður eisini víst á, at eitt nú spælarar úr Brasil kostað í miðal meir enn aðrir. Hví? Tí vit seta Brasil í samband við fótþólt og fáa tá eitt forhold til spælaran, aðrenn vit hava sæð hann.

Um eitt føroyskt felag keypir ein brasilskan spælara, so er okkara fyrsti tanki nokk at hann hevur góðan bóltfórleika. Men er ímyndin av Pelé, Ronaldo Nazario og Ronaldinho galdandi fyri allar spælarar úr Brasil?

Við dátainnsavnan fært tú tøl, sum kunnu antin styrkja tað, ið eyguni síggja – ella seta spurnartekin við um brasilski spælarin nú er betri enn lokala loysnin.

